

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی رفسنجان
دانشکده پزشکی

**آشنایی با قوانین و مقررات گروه آموزشی پزشک خانواده:
ویژه دانشجویان پزشکی**

تدوین: گروه پزشک خانواده رفسنجان

مشخصات کلی دروس پزشک خانواده ویژه رشته پزشکی عمومی

نام و تعریف رشته:

پزشک خانواده

گروه پزشک خانواده، با هدف تربیت پزشکان سلامت‌نگر، جامع‌نگر، جامعه‌نگر و پاسخگو ایجاد شده است. پزشکان این رشته به انسان از ابعاد جسمی، روانی، معنوی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی می‌نگرند و خدمات خود را برای تمام سنین و در حیطه های غربالگری، پیشگیری، درمانی، مراقبتی جهت ارتقاء سلامت خانواده و جامعه ارائه می‌کنند. گروه پزشک خانواده به عنوان بخشی از دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان عهده دار بهبود مستمر کیفیت و کمیت خدمات آموزشی در زمینه های آموزش پاسخگو و در عرصه، پژوهشی و تعلیم و تربیت نیروی انسانی ماهر، متعهد، خلاق، متفکر، موثر و کارآمد در یک بستر مناسب با تأکید بر به کارگیری راهبردهای ارتقاء کیفیت آموزش، کاوشگری، نوآوری و مدیریت و بر اساس باور ها و ارزش های فرهنگی، اخلاقی و معنوی در مقاطع تحصیلی مختلف برای ارائه خدمات است. راهنمایی و هدایت دانشجویان برای دستیابی به بالاترین شایستگی های آموزشی، ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر و کسب عالی ترین رتبه در سطح ملی و منطقه ای، تعامل علمی با دانشگاه های داخل و خارج از کشور، برگزاری دوره های بازآموزی و ارائه مشاوره علمی به گروه های دیگر و دانشکده های اقماری، ایجاد شرایط مطلوب یاددهی و یادگیری و فراهم آوردن زمینه های نوآوری در رویکردها، روش ها و محتوای آموزشی در گروه، برنامه ریزی برای انطباق محتوای آموزشی با نیازهای جامعه، ارتقاء مهارت و ارزش های حرفه ای از مأموریت های دیگر این گروه است. همچنین در این گروه فعالیت های پژوهشی با هدف تولید علم در حوزه های علوم پایه، سلامت، درمان، آموزش و جایگاه حرفه ای و حمایت از انتشار داخلی و بین المللی و کاربردی نمودن نتایج پژوهش ها انجام می شود. به طور کلی این گروه برای تأمین حفظ و ارتقاء سطح سلامت جامعه موارد زیر را مدنظر دارد.

- توسعه آموزش
- توسعه پژوهش
- توسعه نیروی انسانی در راستای انجام رسالت
- همکاری و هماهنگی با سازمانهای درون و برون بخشی، ملی و بین المللی
- ارزشیابی فعالیت ها
- شناسایی نیازها و فرآیند در حال تغییر سلامت و هماهنگی با پیشرفت ها
- توسعه اخلاق و فرهنگ حرفه ای
- توسعه ی بین المللی سازی در ابعاد مختلف

چشم انداز:

گروه پزشک خانواده متعهد به انجام هر گونه تلاشی در جهت توسعه علمی می باشد. برای دستیابی به این منظور مهمترین سرمایه، نیروهای انسانی هستند و این گروه خود را متعهد می داند که محیطی را فراهم کند تا در آن نیروهای انسانی اعم از نیروهای آموزش دهنده، آموزش گیرنده و سایر کارکنان احساس بالندگی کنند. گروه پزشک خانواده خود را ملزم به برقراری ارتباط سازمانی با مراکز علمی، دولتی، خصوصی، منطقه ای، ملی و بین المللی می داند تا از طریق تبادل تجارب با پیشرفتهای علمی و نیازهای جامعه هماهنگ گردد و در سطح منطقه ای رتبه اول و در سطح ملی جزو گروه های تراز اول و مطرح در سطح بین المللی قرار گیرد. در این راستا چشم انداز در حوزه های زیر تعریف می شود:

- جذب اعضای هیات علمی بر اساس استانداردهای گروه

- ارتقای امکانات آموزشی-پژوهشی گروه
- جذب نیروی انسانی غیر هیات علمی
- تاسیس و توسعه ی گرایش های جدید با توجه به نیاز جامعه
- جذب دانشجویان خارجی و بین الملل و ارتقاء کیفیت آموزش در مقاطع موجود و پیش بینی شده
- دریافت کمک های خارج دانشگاهی برای امور آموزشی-پژوهشی
- برگزاری کارگاه ها و دوره های بازآموزی
- مشارکت در آموزش های همگانی سلامت و بهداشت
- راه اندازی کلینیک آموزشی ویژه و پیشگیری و ارتقاء سلامت
- ارتقاء مرتبه ی اعضای هیات علمی گروه
- ارتقاء رتبه و موقعیت آموزشی- پژوهشی گروه پزشک خانواده در جشنواره ها
- مشارکت در آموزش و پژوهش های بین رشته ای و بین دانشگاهی
- رسالت گروه:

گروه پزشک خانواده متولی تربیت پزشکان (اعم از عمومی، متخصصین پزشک خانواده و متقاضیان دوره پودمانی) با هدف ارائه خدمات در سطح اول به صورت جامع (Comprehensive) و ممتد (Continuous) به افراد، خانواده و جمعیت تحت پوشش میباشد. این گروه همچنین به علوم پزشکی از جنبه های مختلف جسمی، روانی، معنوی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی مینگرد و ارائه خدمات به عموم را در جنبه های درمانی (Curative)، ارتقاء دهنده سلامت (Health Promotion)، حفاظت کننده (Health Protective) و پیشگیری کننده (preventive) آموزش خواهد داد.

استراتژی های اجرایی برنامه آموزشی (استراتژی های کلی آموزشی):

تلفیقی از دانشجو محوری و استاد محوری (ضمناً با توجه به استراتژی های جدید آموزشی مانند آموزش پزشکی مبتنی بر شواهد)

مشخصات برنامه آموزشی دروس پزشک خانواده (رشته پزشکی عمومی)

نام درس: کارآموزی پزشکی اجتماعی و خانواده

پیش نیاز: دروس بهداشت عمومی ۱، ۲، ۳، ۴، ۵

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: کارآموزی

هدف کلی درس:

در این دوره کارآموزان با نحوه شناسایی مهمترین عوامل خطر و مشکلات سلامت جمعیت منطقه تحت پوشش، اولویت بندی آنها و ارایه راه حل و همچنین با خدمات غربالگری و پیشگیری از بیماریهای شایع و اولویت دار در سطح فرد، جمعیت ها و جامعه، فرایند ارجاع، شاخصهای بهداشتی مرکز بهداشتی درمانی و تحلیل و محاسبه آنها و نحوه پایش ارائه خدمات در قالب برنامه های جاری در نظام سلامت آشنا می شوند.

رنوس مطالب: (۱۰۰ ساعت)

کارگاه: ۳ روز

معارفه و بیان اهداف کارآموزی بهداشت

کلیات روش تحقیق در علوم بهداشتی

بهداشت محیط و بهداشت حرفه ای

نیاز سنجی

اصول و اجزا PHC

شاخصهای بهداشتی

سیستم گرد آوری اطلاعات در شبکه بهداشت و درمان و اهمیت کاربرد اطلاعات در اولویت بندی، برنامه

ریزی و ارائه صحیح خدمات بهداشتی و درمانی

بهداشت مادر و کودک

بررسی و کنترل یک اپیدمی

واکسیناسیون

حضور در عرصه: ۲۸ روز

حضور کارآموزان در فیلد و به صورت عملی آشنایی با بخش های مختلف شامل بهداشت خانواده، بهداشت

محیط، بهداشت حرفه ای، واکسیناسیون، ویزیت بیماران، آموزش بهداشت، مراقبت های سالمندان، نوجوانان و جوانان،

بهداشت دهان و دندان، بهداشت مدارس، بهداشت روان، کنترل بیماریهای (واگیردار و غیرواگیردار) شایع منطقه

منابع درسی:

۱. آخرین نسخه دستورالعمل ها و برنامه های سلامت کشوری ابلاغی توسط معاونت سلامت و وزارت بهداشت،

درمان و آموزش پزشکی

۲. منابع رسمی اعلام شده از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای آزمون پیش کارورزی و علوم

پایه

۳. حاتمی ح و همکاران، کتاب جامع بهداشت عمومی ج ۱ و ۲ و ۳ تهران، نشر ارجمند، آخرین چاپ

۴. سایر منابعی که از طرف گروه و مراکز بهداشتی درمانی معرفی می شود

گروه مدرسین: دکتر وزیري نژاد، دکتر اسماعیلی، دکتر کامیاب، دکتر بازماندگان، دکتر طباطبایی

شیوه ارزیابی دانشجو:

- امتحان کتبی پایان دوره، ۲۰٪

ارزشیابی شفاهی و عملی در طول دوره، ۲۰٪

ارائه logbook ۳۰٪

ارائه پروپوزال طرح تحقیقاتی ۳۰٪

نام درس: کارورزی پزشکی اجتماعی و خانواده

پیش نیاز: کارآموزی پزشکی اجتماعی و خانواده

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: کارورزی

هدف کلی درس:

در این دوره کارورزان با برنامه های سلامت کشوری، مهمترین عوامل خطر و مشکلات سلامت، خدمات غربالگری و پیشگیری از بیماریهای شایع و اولویت دار در سطح فرد، جمعیت ها و جامعه، اصول و راهکارهای صحیح ارجاع به سطوح بالاتر و ارزیابی عوامل اجتماعی موثر بر سلامت آشنا می شوند.

رنوس مطالب: (۱۰۰ ساعت)

کارگاه: ۳ روز

نیاز به شواهد

تعریف EBM و فلسفه آن

فرآیند EBM و مراحل آن

طراحی سوالات بالینی قابل پاسخگویی

آشنایی با database های مشهور در این زمینه

جستجوی بهترین شواهد بالینی

راهکارهای بالینی طبابت بالینی

بهداشت محیط و حرفه ای

مهرتهای پزشکان

اهداف کارورزی

نیازبایی

اصول PHC

مدیریت

واکسیناسیون

اصول نسخه نویسی بالینی و تجویز منطقی داروها

آشنایی با اشکال موجود داروها در بازار دارویی ایران

حضور در داروخانه مدل و کار عملی با اشکال دارویی

حضور در عرصه: ۲۸ روز

حضور کارورزان در فیلد و به صورت عملی آشنایی با بخش های مختلف شامل بهداشت خانواده، بهداشت محیط، بهداشت حرفه ای، واکسیناسیون، ویزیت بیماران، آموزش بهداشت، مراقبت های سالمندان، نوجوانان و جوانان، بهداشت دهان و دندان، بهداشت مدارس، بهداشت روان، کنترل بیماریهای (واگیردار و غیرواگیردار) شایع در منطقه

حضور کارورزان در فیلد زیر نظر متخصصین پزشک خانواده جهت آشنایی با:

- ویزیت بیماران و ارائه مراقبتها به جمعیت تحت پوشش

- پیگیری بیماران ارجاعی و بازخورد ارجاع در جمعیت تحت پوشش

- مراقبت های سنین مختلف و ارزیابی عوامل خطر

- کار کردن با سامانه های سیب و ایراین و سایر

سامانه های ملی در حال اجرا

- آموزش های مبتنی بر جامعه جهت مراجعین مرکز

- اصول پزشک خانواده (تعریف و کارکرد)

- آشنایی با مراقبت های اولیه و سیستم غربالگری (هیپرتنشن، هیپر لیپیدمی، دیابت پنومونی، آسم، هیرسوتیسم،

آنمی فقر آهن)

- آشنایی با ارجاع داخلی و بازخورد آن

- بیماری های شایع سرپایی اطفال

- ارزیابی اختلالات رشد و تکامل

منابع درسی:

۵. آخرین نسخه دستورالعمل ها و برنامه های سلامت کشوری ابلاغی توسط معاونت سلامت و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
 ۶. منابع رسمی اعلام شده از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای آزمون پیش کارورزی و علوم پایه
 ۷. حاتمی ح و همکاران، کتاب جامع بهداشت عمومی ج ۱ و ۲ و ۳ تهران، نشر ارجمند، آخرین چاپ
 ۸. سایر منابعی که از طرف گروه و مراکز بهداشتی درمانی معرفی می شود
- گروه مدرسین: دکتر وزیری نژاد، دکتر اسماعیلی، دکتر کامیاب، دکتر بازماندگان، دکتر طباطبایی، دکتر مهنوش مهربان و متخصصین پزشک خانواده**

شیوه ارزیابی دانشجو:

- امتحان کتبی پایان دوره، ۲۰٪
- ارزشیابی شفاهی و عملی در طول دوره، ۲۰٪
- ارائه logbook ۳۰٪
- ارائه پروپوزال طرح تحقیقاتی ۳۰٪

عنوان درس: تکامل و سلامت خانواده

نوع درس : نظری/عملی

تعداد واحد: یک واحد (۰/۵ واحد نظری + ۰/۵ واحد کارآموزی)

پیش نیاز: ندارد

فراگیران: کارشناسی ارشد پرستاری کودک

هدف کلی درس:

توانمندی دانشجو برای شناخت انواع خانواده، مراحل و چگونگی تکامل آن و فراهم آوردن مراقبت های مناسب از کودک و خانواده از طریق فرآیند بررسی و شناخت و حمایت از آنان به منظور استفاده بهینه از سایر سیستمهای حمایت کننده در راستای حداکثر ارتقاء تکامل و سطح سلامت

رنوس مطالب : (۳۵ ساعت)

الف - نظری ۰/۵ واحد (۹ ساعت)

خانواده بعنوان یک سیستم : تعاریف، دیدگاه ها، انواع خانواده، تقسیم بندی مراحل خانواده

تئوری های مرتبط با خانواده(تکاملی، سیستمی و ...) و دیدگاه اسلام در مورد خانواده

بررسی روند تکاملی خانواده، ساختار خانواده(داخلی، خارجی) بررسی عملکرد خانواده آپگار خانواده، مسائل، مشکلات، وظایف و معرفی ابزار نمونه بررسی خانواده(دو جلسه)

تاثیر متقابل سیستم خانواده و سایر سیستمها بر یکدیگر

مراقبت خانواده محور: از تئوری تا عمل در ایران و دنیا

خانواده و اجتماعی شدن کودک، تفاوت های جنسی و تاثیر آن بر کودک

خانواده و آسیب روانی-اجتماعی : طلاق، جدایی، کودک آزاری، فرزند خواندگی، خانواده های آسیب پذیر، مرگ

والدین

ب - کارآموزی ۰/۵ واحد (۲۶ ساعت)

خدمات : دانشجویان موظفند ضمن جستجو و یافتن ابزار مناسب بررسی خانواده و متناسب سازی آن تحت نظر

استاد مربوطه با انتخاب حداقل ۶ خانواده دارای یک کودک نوزاد، شیرخوار، نوپا، خردسال، سن مدرسه و نوجوان در شرایط معمولی و مشکل دار را بر اساس فرم بررسی خانواده و طبق مراحل فرایند پرستاری ارزیابی، راهنمایی، مراقبت و حمایت نماید.

عرصه : مراکز بهداشتی درمانی شهری (مرکز جامع خدمات سلامت شماره ۱)

References:

- 1.HockenberryMJ,WilsonD.Wong's nursing care of infants and children.8thed; Philadelphia,St.Louis,Mosby,Elsevier,(last edition).

2.Wong's D.L.Essentials of Pediatric Nursing.(last edition),Philadelphia:Mosby Elsevier,
(last edition).

3.James S R, Ashwill JW. Droski SC. Nursing care of children principle and practice.(last edition):Philadelphia:W.B.Saunders,(last edition)

4.LancasterJ,Stanhope M .Family centered care community health nursing.Toronto: Mosby Elsevier,(last edition).

5.Pillitteri A Maternal and child Health Nursing.Philadelphia: J.B.Lippincott,(last edition).

گروه مدرسین: دکتر کامیاب، دکتر مهنوش مهربان

شیوه ارزشیابی دانشجوی در حیطه های مختلف:

نظری: بحث گروهی، حضور فعال و انجام تکالیف، شرکت در آزمون میان دوره ای و پایانی

کارآموزی: ارائه گزارش کتبی ۲ مورد از موارد ذکر شده براساس ارائه اکومپ، ژنوگرام و آپگار خانواده و فرم بررسی خانواده، تعیین مشکلات و طراحی راهکارهای مناسب برای حل آن مبتنی بر فرآیند پرستاری.

معرفی اعضاء گروه:

- مدیر گروه: دکتر زهرا کامیاب

Dr.kamiab89@gmail.com

تلفن: ۰۳۴۳۴۲۸۰۱۸۵

- اعضای هیئت علمی گروه:

ردیف	نام و نام خانوادگی	رشته- مرتبه علمی	تلفن	عکس
۱	دکتر زهرا کامیاب	استادیار	۰۳۴۳۴۲۸۰۱۸۵	

		۰۳۴۳۴۲۸۰۱۸۵	استادیار	دکتر غلامرضا بازماندگان	۲
		۰۳۴۳۴۲۸۰۱۸۵	استادیار	دکتر مهنوش مهرابیان	۳

- کارشناسان گروه

نام و نام خانوادگی: راضیه علیپور
 رشته تحصیلی: دیپلم
 مسئولیت: کارشناس گروه
 رایانامه: r.alipoor25@gmail.com
 تلفن: ۰۳۴۳۴۲۸۰۱۸۵

طرح درس های موجود در وبسایت گروه:

	طرح درس روش تحقیق-دکتر کامیاب
	کارآموزی پزشکی اجتماعی و خانواده - دکتر کامیاب
	کارورزی پزشکی اجتماعی و خانواده-دکتر کامیاب
	اپیدمیولوژی بیماریهای شایع غیرواگیر در کشور-دکتر کامیاب
	کارورزی پزشکی اجتماعی و خانواده- دکتر کامیاب
	نسخه نویسی منطقی دارو ها-دکتر بازماندگان
	فارماکولوژی ۲-دکتر بازماندگان
	مدیریت درد در سالمندان-دکتر عباسی فرد
	کارورزی پزشکی خانواده و بهداشت- دکتر بازماندگان
	تکامل و سلامت خانواده- دکتر کامیاب

کتابچه آشنایی با قوانین و مقررات گروه آموزشی پزشک خانواده ویژه دانشجویان پزشکی در تاریخ ۱۴۰۱/۳/۳۰ مورد تصویب اعضای محترم گروه قرار گرفت.